

JUBILEJ IZHAJANJA NAŠE REVIEJE VENTIL

Janez Tušek, Anton Stušek

Z decembrsko, šesto lansko izdajo revije Ventil smo sklenili petindvajset let njenega neprekinjenega izhajanja. Ob tem lepem jubileju pogledjmo nazaj, kako smo revijo razvijali, kako spreminjali njeno podobo, kakšna je danes in kaj načrtujemo za prihodnost.

Naslovnica Biltena Odbora za Fluidno tehniko (OFT)

Do ustanovitve revije Ventil je prišlo po skupnem prizadevanju Fakultete za strojništvo v Ljubljani, Združenja za fluidno tehniko Slovenije in Slovenskega društva za fluidno tehniko leta 1995. Današnje glasilo za fluidno tehniko, avtomatizacijo in mehatroniko izhaja šestkrat letno. Izdaja ga Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani. Njena soustanoviteljica pa sta Slovensko društvo za fluidno tehniko in Fluidna tehnika pri Združenju kovinske industrije v Gospodarski zbornici Slovenije.

Prof. dr. Janez Tušek, glavni in odgovorni urednik
Mag. Anton Stušek, pomočnik glavnega in odgovornega urednika

Do leta 1980 rednih objav strokovnih besedil na področju fluidne tehnike v slovenščini praktično ni bilo. Občasno so se pojavljala le gradiva za dopolnilno izobraževanje v okviru tečajev in seminarjev o pnevmatiki in hidravliki pri Zavodu za tehnično izobraževanje v Ljubljani. Skript in učbenikov za redno poklicno, srednje- in visokošolsko izobraževanje takrat še ni bilo niti strokovnega in poslovnega združenja za to področje. Z razvojem področja pa je bil v okviru Združenja kovinske industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije ustanovljen Odbor za fluidno tehniko kot poslovno združenje proizvajalcev in dobaviteljev hidravlike in pnevmatike, v okviru Zveze strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije pa je bilo ustanovljeno Slovensko društvo za fluidno tehniko. V sodelovanju Odbora za fluidno tehniko in Slovenskega društva za fluidno tehniko smo začeli občasno izdajati Bilten Odbora za fluidno tehniko. Običajno sta izšli po dve izdaji na leto, osnovna vsebina pa je navadno obsegala poročila o aktivnosti Odbora za fluidno tehniko in Slovenskega društva za fluidno tehniko, predstavitev podjetij članov Odbora za fluidno tehniko, pomembne novice na področju standardizacije ter zanimive kratke strokovne prispevke.

Ob upoštevanju razvoja stroke in izhodišč omenjenih združenj ter izkušenj z občasnim izdajanjem Biltena Odbora za fluidno tehniko sta Slovensko društvo za fluidno tehniko in takratno Združenje za fluidno tehniko (prej Odbor za fluidno tehniko) leta 1995 usta-

novila časopis za tehniko pogona in krmiljenja s fluidi VENTIL, ki ga je izdajala Zveza strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije. Prvi letnik je izšel le v enem zvezku. Vsebina je obsegala štiri poročila: o skupščini Združenja za fluidno tehniko, o CETOP-u (Evropski komite za oljno hidravliko in pnevmatiko – Comité Européen Transmissions Oléohydrauliques et Pneumatiques) v Sloveniji, o delu v komiteju TC HPV (hidravlika in pnevmatika) pri Uradu za standardizacijo in meroslovje ter o 3. strokovni konferenci o fluidni tehniki v Mariboru. Predstavljen je bil še pogovor z direktorjem znanega podjetja na področju hidravlike Kladivar – Žiri in dodanih pet strokovnih prispevkov ter seznam priporočil CETOP-a. Revija je začela izhajati v skromnih razmerah, brez dovolj izbranih sodelavcev ter ustrezne službe za trženje in distribucijo, s šibkim finančnim servisom Zveze strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije. Inicijativno uredništvo je takrat prevzel mag. Anton Stušek kot ustanovitelj in prvi urednik revije (1995–1996). Prva dva letnika sta obsegala skupno štiri zvezke, čeprav je bil cilj izdajanja po štiri številke letno. Vsebina je najprej obsegala predvsem poročila o dejavnostih ustanoviteljev in njihovih organov, pomembne novice na področju fluidne tehnike v svetu, predvsem v Evropi, predstavitev domačih podjetij na obravnavanem področju ter vedno nekaj zanimivih strokovnih prispevkov. V posebnih rubrikah so bila obravnavana vprašanja standardizacije in priporočil ter ustrezne računalniške program-

Celostna podoba prve izdaje revije Ventil

ske opreme. Redno so bile predstavljene nove knjige in sezname znanstveno-strokovnih prirediteljev doma in po svetu. Stroške izdajanja so krili predvsem oglasi domačih izdelovalcev in dobaviteljev tovrstne opreme. Avtorski prispevki se niso honorirali. Za ustrezno organizacijsko urejeno in finančno ustaljeno delovanje revije je bil odločilen dogovor o ureditvi ustanoviteljskih in izdajateljskih razmer za revijo Ventil, sklenjen junija 1997 med Slovenskim društvom za fluidno tehniko pri Zvezi strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije, Odborom za fluidno tehniko pri Gospodarski zbornici Slovenije in Fakulteto za strojništvo Univerze v Ljubljani. Z dogovorom je uredništvo in izdajateljstvo prevzel Laboratorij za strego, montažo in pnevmatiko na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani s predstojnico doc. dr. Dragico Noe, univ. dipl. inž., in novim urednikom dr. Nikom Herakovičem, univ. dipl. inž. (1997–2004).

Ob tem je bil na predlog novega urednika sprejet tudi nov koncept revije z naslednjimi poudarki:

- ▶ vsebina revije naj vključuje znanstvene in strokovne prispevke;
- ▶ poudarek vsebin naj bo na

fluidni tehniki z mehatroniko, avtomatizacijo ter strego in montažo;

- ▶ revija naj postane mednarodna; v vsaki izdaji naj bosta vsaj dva pomembnejša prispevka (vsaj en znanstveni; tuji prispevki so lahko objavljeni v angleškem ali nemškem jeziku in naj bodo opremljeni z razširjenim povzetkom v slovenskem jeziku);
- ▶ poleg glavnega urednika, njegovega pomočnika in uredniškega odbora se redno zaposli še tehnični urednik; oblikuje naj se tudi izdajateljski oz. programski svet z uveljavljenimi domačimi strokovnjaki in nekaj uglednimi tujimi znanstveniki (prof. Backé in prof. Murrenhoff iz Institut für fluidtechnische Antriebe und Steuerungen (IFAS), prof. Yamada iz Japonske in od drugod – Avstrija, Češka, Hrvaška, Madžarska ...);
- ▶ financiranje: Ministrstvo za znanost in tehnologijo, delno sofinanciranje ustanoviteljev, ustrenejša reklamna politika (nosilec: tehnični urednik).

Vsi predlogi novega urednika so se med njegovim urednikovanjem tudi uveljavili. Ob tem so bili v programski svet poleg domačih strokovnjakov imenovani še tuji znanstveniki (prof. dr. Hubertus Murrenhoff – Aachen, prof. dr. Hironao Yamada in prof. Takayoshi Muto – Japonska, prof. dr. Peter Kopacek – Avstrija, prof. dr. Gojko Nikolić – Hrvaška).

Pozneje sta uredniško vlogo prevzela doc. dr. Tomaž Perme (2005), ki je postavil novo zasnovo naslovnice revije, in urednica izr. prof. dr. Dragica Noe (2006–2007), ki je uveljavila prehod na šest izdaj v letniku in razširila vsebine z več prispevki o avtomatizaciji in mehatroniki, z upoštevanjem še obrobnihih področij, kot so merilna tehnika, računalništvo in informacijska tehnologija. Trenutno je glavni in odgovorni urednik prof. dr. Janez Tušek (2008–). Postavljen je bil nov koncept vsebine z razširitvijo na nekatera druga sorodna podro-

čja, poudarek je tudi na povečanju števila znanstvenih prispevkov tujih avtorjev in predstavitev tujih dobaviteljev opreme. Izdajateljstvo je preneseno neposredno na Fakulteto za strojništvo Univerze v Ljubljani.

Za ustrezno računalniško oblikovanje prispevkov, marketing in distribucijo že več kot 20 let skrbi redno zaposleni tehnični urednik Roman Putrih. Lektoriranje besedil že od začetka izhajanja revije vestno in nadvse redno opravljajo dr. Marjeta Humar za slovenščino ter dr. Paul McGuinness, Robert Mckenzie in Andrea Potočnik za angleščino. Vsaka leta, od leta 1997, je pomočnik glavnega urednika mag. Anton Stuček.

Letniki do 2005 so izhajali v štirih številkih na približno 60 ali 70 straneh. Zadnji letniki pa izhajajo s po šest zvezki, povprečno z 80 stranmi. V vsaki izdaji je navadno objavljenih okoli 20 reklamnih oglasov. Vsebina posamezne izdaje je navadno razdeljena na 10 ali 15 rubrik, med katerimi so stalne rubrike novice, poročila, znanstveni prispevki, strokovni prispevki, iz prakse za prakso, novosti na trgu, standardi in priporočila, nove knjige, zanimivosti na spletnih straneh ter seznam znanstvenih in strokovnih prire-

Naslovnica zadnje, 6. številke 25. letnika revije Ventil

ditev. Občasne rubrike pa so intervjuji, pogovori in predstavitve podjetij; poklicno srednje strokovno in visokošolsko izobraževanje, programska oprema, terminologija idr.

Zadnja leta vsaka izdaja revije objavlja 2 ali 4 znanstvene prispevke, najmanj enega v tujem jeziku. Do zdaj je bilo objavljenih približno 250 znanstvenih prispevkov, med njimi okoli 100 tujih. Znatno število teh prispevkov so vzporedne objave referatov v zbornikih naših bienalnih konferenc o fluidni tehniki v Mariboru. Večino strokovnih prispevkov so objavili avtorji iz domačih podjetij ali predstavništva uveljavljenih tujih dobaviteljev. V skupini pomembnih strokovnih prispevkov so tudi pogovori in intervjuji z uveljavljenimi znanstveniki, učitelji in strokovnjaki iz industrije, med njimi z nekaj pomembnimi iz tujine (prof. dr. h. c. Wolfgang Backé iz Aachna, prof. dr. Hubertus Murrenhoff, direktor IFAS-a, iz Aachna, A. Bolzani, predsednik CETOP-a, prof. dr. Marcus Geimer - TU Karlsruhe, dr. ing. Heinrich Theisen - IFAS, prof. dr. Siegfried Helduser - TU Dresden, Ronald Knecht - podjetje Quaker (hidravlični fluidi)). Pridružujejo se pogovori z vsemi aktualnimi predsedniki domačih združenj (Slovenskega društva za fluidno tehniko in Združenja za fluidno tehniko) ter s številnimi predstavniki domačih podjetij in pomembnih tujih dobaviteljev v okviru predstavitve njihovih podjetij in izdelkov. V uvodnem delu vsake od izdaj so objavljene pomembne novice z obravnavanih podro-

čij doma in po svetu ter poročila o pomembnih dogodkih in dejavnostih domačih in mednarodnih strokovnih združenj (Združenja za fluidno tehniko, CETOP, VDMA (Verband Deutscher Maschinen- und Anlagenbau - Nemško združenje strojne industrije), NFPA (National Fluidpower Association - Ameriško združenje za fluidno tehniko), ISO (International Organization for Standardization - Mednarodna organizacija za standardizacijo), CEN (Comité Européen de Normalisation - Organizacija za standardizacijo pri Evropski uniji).

Novosti, povezane z domačimi in tujimi podjetji, ter zanimivosti o novih izdelkih so objavljene v rubrikah aktualno iz industrije, iz prakse za prakso, podjetja predstavljajo ter novice na trgu. Občasna rubrika »Ali ste vedeli« ima namen spomniti bralce na osnove in temeljna strokovna spoznanja, predvsem na področjih fluidne tehnike. Pogosto so objavljeni prispevki o izobraževanju na splošno in s poudarkom na tehničnem izobraževanju. Obravnavana so splošna vprašanja, izobraževalni programi ter organizacija praktičnega pouka, vključno s predstavitvijo laboratorijev in inštitutov, skupaj z visokošolskim izobraževanjem in znanstvenoraziskovalnim delom. V okviru rubrike »standardizacija in priporočila« so predstavljeni celotni seznami pri nas veljavnih standardov za fluidno tehniko in industrijske ventile (SIST ISO, SIST EU idr.), objavljena redna poročila o dejavnosti tehničnega odbora HPV v okviru SIST ter redno kome-

tirane novice v mednarodni in za nas zanimivi tuji nacionalni standardizaciji na obravnavanih področjih. Nekaj prispevkov je tudi v rubriki »programska oprema«. Proti koncu vsakega zvezka so redne objave v rubriki »nove knjige« na obravnavanih in obratnih področjih, o »zanimivostih na spletnih straneh« ter o prihajajočih »znanstvenih in strokovnih prireditvah« doma in po svetu (sejmi, razstave, konference, kongresi, seminarji ipd.).

Izdajatelj in uredništvo revije Ventil tudi v prihodnje načrtujeta izhajanje revije šestkrat letno s približno 80 stranmi v vsaki številki. Vsebina naj bi ostala približno enaka kot zdaj. Seveda ob nenehnem prizadevanju za izboljšanje njene znanstvene, strokovne in jezikovne ravni, vključno s še lepšo zunanjo podobo in še bolj premišljeno oblikovanimi strokovnimi oz. reklamnimi oglasi.

Ob tej obletnici se v imenu uredništva revije Ventil zahvaljujemo vsem, ki so v preteklosti z več vidikov tako uspešno vodili revijo: mag. Antonu Stušku, prof. Niku Herakoviču, dr. Tomažu Permetu, prof. Dragici Noe, seveda gre posebna zahvala tehničnemu uredniku Romanu Putrihu in vsem avtorjem člankov in prispevkov, podjetjem za oglaševanje, lektorjem, recenzentom in drugim. Ne nazadnje gre zahvala tudi trenutnemu dekanu Fakultete za strojništvo prof. dr. Mitjani Kalinu, univ. dipl. inž., in vsem vodjem fakultete v preteklosti, ki so moralno in delno materialno podpirali izdajanje revije Ventil.

POSVET

AVTOMATIZACIJA STREGE IN MONTAŽE 2020 - ASM '20

2. decembra 2020

aktualne novice o posvetu so na voljo na www.posvet-asm.si